

Llewellyn Vaughan-Lee
Golden Sufi Center 1999.

De Vrouwelijke Mysteriën van de Liefde

*De pijn van de liefde werd het medicijn voor ieder hart.
De moeilijkheid zou niet opgelost kunnen worden zonder liefde.
'Attâr'*

Liefde is de sterkste kracht in het universum, en mystici begrijpen al eeuwenlang de transformerende potentie van de goddelijke liefde. Liefde trekt ons terug naar liefde, liefde ont-dekt liefde, liefde maakt ons heel en liefde brengt ons Thuis. In de diepte van de ziel worden we geliefd door God. Dit is het diepste geheim van mens zijn, het verbond van de liefde die de kern van ons wezen is. Maar toch zijn we deze essentiële aard van ons wezen vergeten; we worden verborgen gehouden voor onze eigen diepste liefde, voor het ontwakken voor onze eigen capaciteit tot lief hebben en geliefd zijn.

Zoals alles wat geschapen is, heeft liefde een tweeledige aard, positief en negatief, mannelijk en vrouwelijk. De mannelijke kant van de liefde is "ik houd van jou." De eigenschap van de vrouwelijke liefde is "ik wacht op jou; ik verlang naar jou." Voor de mysticus is het deze vrouwelijke kant van de liefde, het verlangen, de beker, wachtend om gevuld te worden, die ons naar God terug brengt. Verlangen is een zeer dynamische staat en toch is het tegelijkertijd een staat van ontvankelijkheid. Omdat onze cultuur al zo lang het vrouwelijke heeft afgewezen, zijn we het contact met de potentie van verlangen kwijtgeraakt. Vele mensen voelen de pijn van het hart en kennen haar waarde niet; zij weten niet dat zij hun meest innerlijke verbinding met de liefde is.

Verlangen is de zoete pijn van het God toebehoren. Het verlangen, in het hart eenmaal ontwaakt, is de meest directe weg naar Huis. Zoals een magneet trekt zij ons diep ons eigen hart in waar we heel gemaakt en getransformeerd worden. Daarom benadrukken de soefi's altijd het belang van verlangen. De grote soefi, Ibn' Arabî bad, "O Heer, voed mij niet met de liefde maar met de begeerte naar liefde." En Rûmî drukte dezelfde waarheid in eenvoudige bewoordingen uit, "Zoek niet naar water, heb dorst."

Het vrouwelijke mysterie van verlangen behoort tot de aard van de ziel die altijd vrouwelijk voor God is. In de binnenste kamer van het hart kijken we naar God, ontvankelijk en aandachtig, en hebben Gods voeding nodig. De mysticus weet dat alleen God ons heel kan maken, dat alleen God de ziekte van de ziel kan genezen. De mystica Râb'ia uit de negende eeuw die een van eerste soefi's was die het belang van de goddelijke liefde benadrukte, legt deze mystieke waarheid uit:

De bron van mijn smart en eenzaamheid zit diep in mijn borst.
Dit is een ziekte die geen dokter kan genezen.
Slechts hereniging met de Vriend kan haar genezen.

Het hart verlangt naar God, en zoekt haar ware Geliefde te vinden. Als we ons verlangen volgen, als we ons zelf toestaan doordrongen te worden met de pijn van de afscheiding van de bron, zullen we teruggetrokken worden naar God. Verlangen is de central kern van ieder mystiek pad, zoals de anonieme schrijver uit de veertiende eeuw van de mystieke klassieke *De Wolk van het Onbekende* eenvoudig zegt: "Je hele leven moet een leven van verlangen zijn." Maar onze huidige Westerse maatschappij is zo zeer gescheiden van deze mystieke draad die ten grondslag ligt aan ieder spiritueel pad, dat we geen context hebben waarin we de natuur van de hartenwens naar Waarheid waarderen. Er zijn vele mensen die lijden aan heimwee naar de ziel, maar kennen de oorzaak ervan niet. Zij realiseren zich het wonder van hun pijn niet, dat het het verlangen van hun hart is, die hen naar Huis brengt.

Een vriend had een eenvoudige en krachtige droom waarin ze alleen in een landschap was, roepend tot de maan. Er kwam niets terug, geen antwoord op de kweuling van haar roep, en toen ze ontwaakte voelde ze zich een mislukking. Zij had het uitgeroepen, en er was geen antwoord gekomen. Maar de traditie van

minnaars weet al lang dat onze roep het antwoord is, ons verlangen naar Hem is Zijn verlangen naar ons – “Jij bent het die mij tot Zichzelf roept.” Het verlangen van het hart is de herinnering aan toen we tezamen met onze Geliefde waren. De pijn van de scheiding is ons ontwakend voor de wetenschap dat we ergens met God verenigd zijn.

Verlangen trekt ons van afscheiding terug naar vereniging, van ons gefragmenteerde gevoel van het zelf naar de diepere eenheid van ons ware zijn. Het verlangen van het hart is het teken van de diepste vervulling, maar het benaauwt het verstand omdat het niet tot deze wereld behoort. Er is geen zichtbare minnaar, niemand om aan te raken of te controleren. Het is een liefdesaffaire van essentie tot essentie, die geboren is voor het begin der tijden. Jammer genoeg zijn we haar potentie vergeten; onze cultuur heeft geen plek voor deze wens, voor wat niet aan te raken is. In de Christelijke traditie wordt deze relatie belichaamd in de toewijding van Maria Magdalena voor Christus. Na de kruisiging stond zij wenend bij de lege spelonk, waar hij begraven was. En toen Jezus, opgestaan uit de doden, tot haar kwam en sprak, zeggende “Vrouw, waarom weent Ge? wie zoekt Ge? hield zij hem eerst voor de tuinman totdat hij haar bij de naam riep, “Maria,” en toen “draaide zij zich om en zei Rabbi, dat is Meester.”

In deze ontmoeting is verlangen en toewijding het aloude mysterie van de relatie tussen meester en discipel. Vaak merkt men niet op dat Maria Magdalena de eerste was die de verzezen Christus zag, maar het heeft een diepe betekenis; want het is deze innerlijke vrouwelijk houding van het hart, van verlangen en toewijding die zij belichaamt, die de minnaar opent voor het transcendentale mysterie van de liefde waarin lijden en dood de poort is naar een hogere staat van bewustzijn. De minnaar wacht, wenend om de Geliefde, om Zijn ware natuur te onthullen.

Onze natuur heeft de poort van toewijding begraven en vergeten, en de minnaar wordt vaak achtergelaten, de ware aard en het doel van het verlangen die aan het hart trekken niet eens kennend. Het is gemakkelijk om te denken dat deze onwetendheid van de ziel een psychologisch probleem is, verlangen voor een depressie aan te zien of het als een moeder complex of het resultaat van een ongelukkig huwelijk af te doen. We moeten het heilige recht van verdriet, de betekenis van de tranen van het hart, weer claimen. Want het verlangen van de minnaar is een verlangen terug te keren naar de bron waarin alles omarmd wordt in haar heelheid. Het lijden van Zijn minnaars is de geboortepijn die ons wakker maakt voor dit hogere bewustzijn, waarin de liefde deze wereld met het oneindige verbindt, en het hart het leven omarmt, niet vanuit een bedacht perspectief van het ego, maar vanuit de eeuwige dimensie van het Zelf. Vanuit het hart wordt de eenheid van de liefde het diepe innerlijke wonder van het leven. Want, met de woorden van Hildegard von Bingen, “Het is het hart dat de oorspronkelijk eeuwigheid van ieder schepsel ziet.”

Als we een context van verlangen kunnen creëren dan zullen zij wier hart bezwaard is met de zoektocht de ware natuur van hun pijn kennen. Zij zullen het niet langer hoeven weg te drukken, bang dat het abnormaal of een psychisch probleem is. We moeten collectief in staat zijn dit innerlijke geheim te beamen, dat het hart lijdt omdat het haar ware liefde niet vergeten is.

Als we het pad van welke pijn dan ook volgen, welke psychische verwonding dan ook, zal het ons naar deze oorspronkelijke pijn leiden: de pijn van afscheiding.

In deze wereld geboren te zijn, ervaren we gescheiden te zijn van eenheid, van God, van onze Geliefde van het hart. We zijn uit het paradijs verbannen en dragen de littekens van deze scheiding. Maar als we het lijden omarmen, als we toestaan het ons diep in onszelf te voeren, zal het ons dieper dan elke psychologische genezing brengen. Liefde en lijden zijn krachtige transformerende middelen omdat zij het mysterie omarmen mens te zijn. Verlangen is de roep van de liefde om “terug te keren naar het wezenlijke van je eigen zelf,” naar de plaats in de kern van ons wezen waar we altijd heel zijn.

We zijn geconditioneerd om pijn te vermijden, maar voor de mysticus is de pijn van het hart de draad die ons leidt, het lied van de ziel dat onze bedekking wegneemt. Meister Eckhart zei, “God is de zucht van de ziel,” en deze zucht, dit verdriet, is een zeer kostbaar gif. Hoe de liefde ons geneest van het lijden dat we onszelf opleggen is altijd een mysterie. Liefde kan niet begrepen worden door het verstand, zoals het niet beheerst kan worden door het ego. Liefde is een kracht die ons opent en transformeert, die ons dronken maakt en ons doet duizelen. Liefde leidt ons naar binnen, weg van de gevangenis van ons beperkte zelf naar de vrijheid van de heelheid van onze goddelijke natuur. Met de woorden van de soefi heilige Jâmî, “Keer je nooit af van de liefde, zelfs niet van de liefde in een menselijke vorm, want liefde alleen zal je bevrijden van jezelf.”